

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister MZS

Deadline: 13-05-2020

Directie Sport

Ontworpen door
(10)(2e)
(10)(2e) Topsport
T (070) (10)(2e)
M (31) (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum document
11 mei 2020

Kenmerk
1687256-205109-S

Zaaknummer
205109

Bijlage(n)
3

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	overleg KNVB
Vergaderdatum en tijd	Woensdag 13 mei 2020; 14.30-15.00 uur
Vergaderplaats	Via videobellen

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

De KNVB heeft verzocht om een overleg op korte termijn na de expliciete mededeling van de minister van VWS dat evenementen met publiek, waaronder wedstrijden in het betaald voetbal, pas kunnen als er een vaccin is. Zowel financieel als sportief heeft dat, zoals de KNVB aangeeft, voor de voetbal grote gevolgen.

2 Deelnemers overleg

Vanuit de KNVB schuiven aan Eric Guddé (directeur) en Jan de Jong, de nieuwe directeur van Eredivisie CV.
Vanuit directie Sport zijn aanwezig (10)(2e) en (10)(2e) (10)(2e).

3 Te bespreken punten

KNVB heeft aangegeven twee punten te willen bespreken:

- Verkennen van de mogelijkheden om eerder dan 1 september te kunnen starten met voetbalwedstrijden, al dan niet met publiek;
- Bespreken van de financiële schade voor de sector en het verkennen van de mogelijkheden voor overheidssteun.

4 Advies en toelichting

- *Vooraf*

In de afgelopen weken is de sector betaald voetbal veelvuldig in het nieuws geweest. Lange tijd werd de mogelijkheid open gehouden dat het huidige seizoen nog kon worden uitgespeeld. Toen dat niet het geval bleek, heeft de KNVB een besluit genomen op welke manier de stand op dat moment moest worden geïnterpreteerd. Dat pakte voor een aantal voetbalclubs niet naar tevredenheid uit, zodat dit besluit nu door verschillende clubs via juridische procedures wordt aangevochten. De financiële consequenties van al dan niet promoveren naar of degraderen uit de Eredivisie, of het al dan niet spelen van Europees voetbal zijn immers groot. (Ter info is een bijlage toegevoegd met een beknopt overzicht in welke Europese landen voetbalcompetitie weer mag starten. Allen vooralsnog zonder publiek.)

Directie Sport

Kenmerk
1687256-205109-S

In deze context moeten beide bespreekpunten worden gezien. Beide punten hangen ook met elkaar samen. Zoals uit bijgevoegde documenten blijkt, is het business model van Nederlandse clubs grotendeels gebaseerd op de recettes van thuiswedstrijden. Wanneer er niet kan worden gespeeld met publiek, betekent dat een grote hap uit de inkomstenkant. Hoe langer er dus niet of zonder publiek moet worden gespeeld, hoe groter die hap. Het betaald voetbal heeft er dus een groot financieel belang bij dat er zo snel mogelijk weer met zo veel mogelijk publiek kan worden gespeeld.

Hoewel de twee bespreekpunten dus nauw met elkaar samenhangen is het advies om te benadrukken dat ze in de discussie worden gescheiden. Het besluit over het organiseren van voetbalwedstrijden met publiek zal in eerste instantie een afweging zijn waarbij het volksgezondheidsbelang voorop staat. Het advies van het Outbreak Management Team (OMT) zal hierin grotendeels leidend zijn. Wanneer grote bezoekersaantallen tot een groot risico op verspreiding van COVID-19 leiden, zal het OMT hier niet positief over oordelen.

Tegelijkertijd gaat het vraagstuk over de financiële schade van het betaald voetbal en de vraag om staatsteun, ook over de waarde van het betaald voetbal in Nederland voor de samenleving en hoeveel overheidssteun dat schraagt. Belangrijk voor het antwoord op deze vraag is ook wat hieraan vooraf gaat: wat doet het voetbal zelf om de financiële schade zoveel mogelijk te minimaliseren?

Advies: benadrukken dat het al dan niet weer opstarten van de voetbalcompetitie en onder welke voorwaarden, in beginsel losstaat van de discussie over overheidssteun. In het proces komen die twee uiteraard ergens samen, maar de discussie over het eerder opstarten wordt op een andere manier beslecht dan de discussie over overheidssteun.

- **Eerder dan 1 september starten met voetbalwedstrijden**

De huidige stand van zaken is dat wedstrijden in het betaald voetbal zijn verboden tot 1 september. In de meest recente Kamerbrief over de stand van zaken COVID-19 is aangegeven dat daarna weer wedstrijden kunnen plaatsvinden, zonder publiek. Ook wordt aangegeven dat voor massale evenementen met een landelijke uitstraling, zoals wedstrijden in betaald voetbal, 'eigenlijk pas weer kan als er een vaccin is, en niemand weet hoe lang dat gaat duren. We hopen natuurlijk op snel, maar een jaar of langer is heel reëel.'

Directie Sport

Kenmerk
1687256-205109-S

KNVB heeft aangegeven eerder te willen gaan voetballen om Europees gezien niet te veel op achterstand te geraken. De verwachting is ook dat in augustus de eerste Europese wedstrijden van het nieuwe seizoen zullen worden gespeeld (Ajax, AZ, PSV, Feyenoord, Willem II). De Europese voetbalbond UEFA heeft dit nog niet officieel bevestigd, maar in de media hebben directeuren van verschillende Europese clubs na gesprekken met UEFA laten weten dat in augustus weer Europees gaat worden gevoetbald.

Bovendien staat de start van de nieuwe competitie ook eerder gepland dan 1 september. Uitstel daarvan maakt de ruimte om een volledige competitie uit te spelen voordat in juni 2021 het Europees kampioenschap begint, beperkt.

De afgelopen dagen is over dit voornemen van de KNVB in de media ook veel gesproken. De heersende mening is dat de KNVB niet alleen naar de overheid moet kijken, maar vooral zelf een plan moet maken hoe voetbalwedstrijden in de anderhalvemetersamenleving, zonder niet-beheersbare risico's op verspreiding van het coronavirus moet komen. De KNVB heeft aangegeven met zo'n plan bezig te zijn.

Een one-pager met de hoofdlijnen uit dit plan wordt dinsdag 12 mei nagezonden door de KNVB. Wanneer daar aanleiding voor is, zal ik daarbij ook nog een (korte) annotatie meesturen, ter aanvulling op deze nota.

Verder zal de KNVB waarschijnlijk verwijzen naar andere landen waarin de competities – onder allerlei voorwaarden, en in ieder geval zonder publiek – wel weer van start gaan. Een overzicht hiervan is als bijlage bijgevoegd. Duidelijk is wel dat de verschillende beginsituaties in al deze landen van doorslaggevende invloed zijn op het besluit weer te gaan laten voetballen (beschikbare IC-capaciteit, algemene absorptie van het zorgstelsel, wet- en regelgeving over evenementen en ten aanzien van openbare orde en veiligheid, maar ook of er nog tv-gelden moeten worden verdeeld die anders niet worden uitbetaald).

Advies: U kunt aangeven met belangstelling uit te kijken naar het plan om eerder te starten. U kunt benadrukken dat het voor een goede toetsing door het RIVM van het grootste belang is dat de KNVB daarin aangeeft hoe de bond rekening houdt met allerlei scenario's die het risico op verspreiding van het coronavirus mitigeren. Daarbij blijft het plan van de KNVB: het RIVM zal het plan toetsen maar geen advies geven. Een gesprek met het RIVM is dus niet aan de orde.

- **Financiële schade en overheidssteun**

In bijgevoegde whitepaper en bijlage heeft KNVB aangegeven welke financiële schade de betaald voetbal sector leidt door de coronamaatregelen. Deze whitepaper dateert van eind april. Over deze stukken zal vrijdag 15 mei op ambtelijk niveau worden doorgesproken.

Ook hier geldt dat de KNVB nog onvoldoende duidelijk maakt wat het voetbal zelf doet om uit deze penibele financiële situatie te komen. Zo zijn er op dit moment alleen afspraken gemaakt over de mogelijkheid van het verlagen van

spelerssalaries (op basis van vrijwilligheid en met inachtneming van de absolute verschillen in hoogte van salarissen van clubs).

Directie Sport

Om een beroep op overheidssteun te kunnen doen is het ook hier nodig om een onderbouwd plan te hebben, waarbij niet alleen wordt gekeken naar de acute financiële nood, maar ook hoe in de toekomst wordt voorkomen dat een crisis als deze de bedrijfstak direct in gevaar brengt. Het gaat te ver om hier nu in detail op in te gaan, maar uit financiële gegevens van de sector zelf blijkt dat maar liefst tien van de 34 betaald voetbalorganisaties een solvabiliteit van minder dan 25% heeft. Een veel groter aantal clubs haalt jaarlijks slechts een positief netto resultaat vanwege een goed transferbeleid. Dergelijke gegevens laten zien dat het bedrijfsmodel van het Nederlandse voetbal (uitgezonderd de grote drie Ajax, Feyenoord en PSV) niet echt duurzaam is te noemen. Dat zal de politieke animo om overheidssteun te verlenen, niet vergroten.

Kenmerk
1687256-205109-S

Verder valt in de whitepaper op dat er niet wordt onderbouwd waarom het voetbal met (schaars) belastinggeld moet worden gesteund, zeker in een tijd waarin heel veel bedrijfssectoren het moeilijk hebben, en voor wie ook geen steunpakket naast de generieke steunmaatregelen wordt vrijgemaakt. Een dergelijke onderbouwing, bijvoorbeeld van de sociaal-maatschappelijke waarde van betaald voetbal, kan daaraan bijdragen.

Advies: ten aanzien van de vraag om overheidssteun kunt aangeven dat dit goed moet worden voorbereiden. Tegelijkertijd snappen we ook dat er van de kant van KNVB enig spoed gewenst is. U kunt ook benadrukken dat de KNVB hiervoor met een plan moet komen, dat wij kritisch zullen meekijken en zullen zorgen dat de afwegingen zorgvuldig worden gemaakt. Dit is en kan uiteraard geen garantie zijn dat de inhoud van het besluit in lijn is met wat KNVB vraagt.

(10)(2e))
(10)(2e) Topsport